

تعیین حساسیت سازندهای زمین شناسی موزه آبریز سرابله به فرسایش

نگار عینی^۱، حاجی کریمی^۲، فروغ فرخ زاد^۳

دانشجوی کارشناسی ارشد بیابان زدایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ایلام

¹Emai: Negar.eini@yahoo.com

عضو هیات علمی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ایلام

² Emai: Haji.karimi@gmail.com

دانشجوی کارشناسی ارشد بیابان زدایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ایلام

³Foroogh_farokhzad307@yahoo.com

چکیده:

این پژوهش به منظور بررسی حساسیت سازندها به فرسایش در حوضه آبخیز سرابله در استان ایلام صورت گرفته است. بعد از آماده سازی عکسهای هوایی و نقشه های مورد نظر منطقه، واحدهای سنگ شناسی مشخص شد، در ادامه جهت بررسی حساسیت سنگها و سازندهای منطقه، از روش فیض نیا استفاده شد. رفتار سنگهای مختلف در مقابل فرسایش متفاوت بوده و بعضی از واحدهای سنگ شناسی حساس به فرسایش و مستعد تولید رسوب هستند ویژگی ذاتی واحدهای سنگ شناسی عموماً تابع ترکیب کانی شناسی و بافت است که عمده‌ی عوامل موثر و تعیین کننده در پتانسیل هوازدگی و فرسایش پذیری سازندها می‌باشد. بعضی از واحدهای سنگ شناسی مثل مارن و گچ نسبت به فرسایش و تولید رسوب بسیار مستعد هستند و همین طور شناخت گسترش و پراکندگی واحدهای سنگی و رخساره‌ی فرسایش می‌تواند ما را در بررسی فرسایش و رسوب زایی و طرح آبخیزداری یاری نماید. با توجه به نتایج به دست آمده سازند گچساران، به فرسایش حساس و ضریب حساسیت آن ۵ می‌باشد. در دوره کوتاه‌تر واحدهای سنگ شناسی Qft_1 ، Qft_2 بسیار حساس به فرسایش و به ترتیب ضریب حساسیت ۱ و ۲ را به خود اختصاص داده‌اند. در این مطالعه واحدهای سنگ شناسی $Kpeam$ و $Plbk$ به فرسایش مقاوم و به ترتیب ضریب حساسیت ۱۱ و ۱۰ به این واحدهای سنگ شناسی اختصاص داده شده است. بقیه‌ی واحدهای سنگ شناسی به فرسایش نسبتاً حساس و ضریب حساسیت ۶، ۷ و ۸ به این واحدها اختصاص داده شده است.

کلمات کلیدی: حساسیت به فرسایش، سازند، زمین شناسی، سرابله

مقدمه:

اجرای برنامه های حفاظت خاک در حوضه های آبخیز مستلزم شناسایی وضعیت فرسایش و میزان رسوبدهی آنها است. عامل سنگ شناسی سطحی یکی از عوامل بسیار تأثیر گذار بر فرسایش و رسوبدهی است که در اغلب مدلها و روشهای تجربی برآورد رسوبدهی حوضه آبخیز به عنوان یک عامل مهم در نظر گرفته شده است، ازاینرو، شناخت